

Міністерство освіти і науки України
Полтавська обласна державна адміністрація
Полтавський державний аграрний університет
Факультет обліку та фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Рада молодих вчених Полтавського державного аграрного університету

***IX Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
молодих вчених***

***«Наукове забезпечення розвитку національної економіки:
досягнення теорії та проблеми практики»***

**10 листопада 2022 року
м. Полтава**

Редакційна колегія:

Аранчій Валентина – кандидат економічних наук, професор, в.о. ректора Полтавського державного аграрного університету.

Дорогань-Писаренко Людмила – кандидат економічних наук, професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Зоря Олексій – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, заступник декана факультету обліку та фінансів з наукової роботи Полтавського державного аграрного університету.

Чумак Валентина – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Безкровний Олександр – кандидат економічних наук, доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Зоря Світлана – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених (м. Полтава, 10 листопада 2022 року). Полтава, 2022. 157 с.

У збірнику надруковані матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики». Конференція проведена у рамках виконання науково-дослідної теми Полтавського державного аграрного університету «Концепція інвестиційного й фінансово-кредитного забезпечення техніко-технологічного оновлення і розвитку аграрного виробництва як складової продовольчої та економічної безпеки» (номер державної реєстрації 0120U105469). Відповідальність за зміст і редакцію наукових праць несуть їх автори. Для здобувачів вищої освіти та молодих вчених закладів вищої освіти.

© Колектив авторів, 2022 рік

© Полтавський державний аграрний університет

Література:

1. Основні питання реформування пенсійної системи в Україні. Проект USAID «Трансформація фінансового сектору». URL: http://www.fst-ua.info/wp-content/uploads/2019/02/Key-Issues-in-Pension-System-Reform-in-Ukraine_Aug_2018_UA.pdf (дата звернення: 28.10.2022).

2. Пенсійного фонду України : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.pfu.gov.ua/> (дата звернення: 28.10.2022).

3. Грушко В. І., Скулиш Ю. І., Лаптев С. М., Фатхутдінов В. Г., Француз А. Й., Румик І. І., Пилипенко О. О. Пенсійна система. 4-те вид., доп. і перероб. Київ, 2019. 512 с.

4. Державний комітет статистики України : офіційний веб-сайт. URL: [http // www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) (дата звернення: 28.10.2022).

**Богдан Садченко, здобувач вищої освіти СВО Магістр;
Олексій Томілін, д.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет**

СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Сучасні умови господарювання підприємств характеризуються нестійким економічним середовищем та підвищеною ризиковістю. Відповідно це вимагає пошуку інноваційних підходів для здійснення управління ризиками. Як відомо, бюджети створюють окремі цілісні саморегулюючі системи, кожна з яких відповідає за певний напрямок використання фінансових ресурсів і отримання максимального прибутку.

Окремі автори вважають, що бюджет – це грошове вираження збалансованого розпису доходів і видатків держави, адміністративно-територіальної одиниці підприємства, установи за певний період [5, с. 56]. Інколи бюджет розробляється у формі каталогу заходів на плановий період та джерел фінансових ресурсів для їх реалізації. Застосовують і таку форму бюджетів, у яких подається баланс використання коштів і джерел забезпечення витрат [3, с. 197]. На нашу думку, бюджет – це обчислення очікуваних доходів і витрат держави, установи або окремої особи на певний термін, які затверджені в законодавчому порядку органами державної влади.

Бюджетування належить до поточного планування, хоча бюджети можна складати і на більш тривалі проміжки часу. Цілі бюджетування полягають у наступному: забезпеченні поточного планування; координації і комунікацій між підрозділами; обґрунтуванні витрат підприємства; формуванні бази для оцінки господарської діяльності; контролю планів підприємства [1, с. 255]. Бюджетування – це технологія складання, коригування, контролю та оцінювання виконання поточних фінансових планів, сутність якої полягає в

узгодженні між собою основних складових фінансово-господарської діяльності – збуту, постачання виробництва з метою досягнення певних фінансових результатів [2, с. 208]. Окремі автори вважають, що бюджетування – це процес планування майбутньої діяльності підприємства і оформлення його результатів у вигляді системи бюджетів [7]. Отже, уніфікованого підходу до визначення сутності бюджетування у сучасних науковців немає, що свідчить про недостатнє наукове опрацювання дослідниками цієї дефініції.

В цілому у 2022-2024 роках, після згладжування негативних наслідків карантинних заходів 2020-2021 років, припускається, що відбуватиметься продовження політики, спрямованої на усунення перешкод на шляху ефективного розвитку економіки, забезпечення макроекономічної стабільності та зниження фінансових ризиків, створення передумов для змін технологічності виробництва, у т. ч. шляхом стимулювання просування товарів на зовнішні конкурентні ринки та покращення інвестиційної привабливості України [6, с. 26]. В економічному енциклопедичному словнику зазначається, що ризик – це непередбачуваність і можливість настання подій з негативними наслідками (зазнати збитків, втратити вигоду тощо), зумовлених певними діями або рішеннями, які матимуть місце в майбутньому [4, с. 244]. Отже, ризик – це економічна категорія, яка характеризує можливість імовірності збитків об'єкту, загрози, несприятливого результату. Прийнятний рівень ризику, залежно від специфіки, підприємство визначає для себе з метою оперативності виробити механізм формування, вибору та реалізації стратегії по зменшенню ризику та досягнення стану економічної безпеки, розробкою ефективніших національних інструментів для подолання кризи.

Для системи управління аудиторськими ризиками характерні такі фактори впливу: рівень обізнаності аудитора в питаннях обліку; концептуальні засади аудиторської діяльності підприємства; рівень автоматизації; оперативність реагування до змін у законодавстві з питань облікового супроводу діяльності підприємства; результативність системи внутрішнього контролю й ефективність менеджменту [8, с. 174]. Управління ризиками – це процес який включає розробку і реалізацію заходів щодо попередження можливих наслідків і розміру збитків, мінімізація втрат [3, с. 158]. На нашу думку, політика управління фінансовими ризиками являє собою процес передбачення загальної фінансової стратегії підприємства, яка полягає: у розробці сучасних інформаційних технологій; впровадження прогресивної управлінської технології – бюджетування; реалізацію дієвих антикризових заходів з метою мінімізації збитків; розробленні систем раннього запобігання кризам і економічної безпеки. Подальшого розвитку наукової дискусії потребують такі питання, як: перспективи розвитку сучасних технологій бюджетування як інструментів управління ризиками; визначення та обґрунтування напрямів розвитку діджиталізації бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту й оподаткування в різних галузях виробництва. Крім того, потребують подальшого дослідження питання, які спрямовані на пошук

організаційних та методологічних підходів до оцінювання аудиторського ризику та створення служби внутрішнього аудиту на підприємстві.

Література:

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10970>.

2. Грідчина М. В. Фінансовий менеджмент : курс лекцій. К. ДП «Вид. дім «Персонал», 2015, 268 с.

3. Дорогань В. К., Томілін О. О., Гаврилова О. А. Основи фінансової діяльності підприємства : підруч. К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2008. 259 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8875>.

4. Економічний енциклопедичний словник : у 2 т. [Мочерний С. В, Я.С. Ларіна, О. А.Устенко, С. І. Юрій]; за ред. С. В. Мочерного. Львів : Світ, 2005. Т. 2. 68 с.

5. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. 3-тє вид., випр. та доп. К. : Т-во «Знання», КОО, 2000. 587 с.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № 586. Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-2021-%D0%BF> (дата звернення: 7.11.2022)

7. Фінансовий менеджмент : елект. навч. посіб. / І.А. Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова, О.В. Жилякова. Х. : ХДУХТ, 2017. 197 с.

8. Sysoieva, I., Zagorodniy, A., Pylypenko, L., Tomilin, O., Balaziuk, O. and Pohrishchuk, O. (2021), Analysis of potential risks of audit of agricultural enterprises. *Agricultural and Resource Economics*, vol. 7, no. 1, pp. 164–191. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10543>.

**Ольга Срібна, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр;
Оксана Краснікова, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет**

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Необхідною умовою для функціонування та економічного розвитку підприємства є фінансове забезпечення відтворення основних засобів, яке, як правило, пов'язане із пошуком джерел фінансових ресурсів, способів їх запровадження, накопичення та розподілу між напрямками використання, що конкурують, та підвищенням продуктивності їх залучення у інвестиційну та виробничу діяльність підприємства.

Відтворення основних засобів є процесом постійного і безперервного оновлення і заміщення основних засобів, яке в процесі використання підлягає

*Анастасія Петренко, здобувач вищої освіти СВО Магістр;
Олена Сергєєва, к.е.н., доцент,
доцент кафедри банківської справи
Одеський національний економічний університет
ВПЛИВ ІНФЛЯЦІЇ НА РЕЗУЛЬТАТ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ 99*

*Альона Поліщук, здобувач вищої освіти СВО Магістр;
Віталій Таран, здобувач вищої освіти СВО Магістр;
Ольга Лега, к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування
Полтавський державний аграрний університет
ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ СПИСАННЯ ЗНИЩЕНИХ ЗАПАСІВ
АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ 101*

*Денис Ревека, здобувач вищої освіти СВО Магістр;
Андрій Білоцерківець, здобувач вищої освіти СВО Магістр;
Яна Дроботя, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет
ВПЛИВ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ НА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ КОМЕРЦІЙНИХ
БАНКІВ 103*

*Володимир Рудик, д.е.н., професор, зав. кафедри фінансів,
банківської справи, страхування та електронних платіжних систем
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА НА СТАН
ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ..... 104*

*Богдан Садченко, здобувач вищої освіти СВО Магістр;
Олексій Томілін, д.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет
СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ 106*

*Ольга Срібна, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр;
Оксана Краснікова, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ..... 108*